

1. Ardahan Kalesi'nin yanı başındaki bu eski mahalle, kentin tarihsel çekirdeğini oluşturuyor.

Bu cümledeki "kentin tarihsel çekirdeğini oluşturmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzelliğiyle herkesi etkilemek
B) Örnek bir mimarlık ürünü olmak
C) Yeniliğinden hiçbir şey yitirmemek
D) Çok amaçlı bir nitelik taşımak
E) Geçmişe kaynaklık etmek

2. Bu ozanımız, çevresini kuşatan varlıkların ayrıncı ve belirleyici özelliklerini inceden inceye algılıyor; bir bakıma şiirini, yüreğinden çok, gözleriyle yazıyor.

Bu cümledeki "şiirini, yüreğinden çok, gözleriyle yazmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Görsel öğeleri ön plana çıkarmak
B) Belli bir iletiye yer vermekten kaçınmak
C) Belirli temaları kullanmak
D) Soyutlamalara başvurmak
E) Yaşananlardan yola çıkmak

3. Bir yazınsal yaratının değeri, ne anlattığından çok, nasıl anlattığıyla ölçülür; bu da dilin anlatım olanaklarını ustaca kullanmaya, el değmemiş bölgelerinden yeni tatlar devşirmeye bağlıdır.

Bu cümledeki "dil el değmemiş bölgelerinden yeni tatlar devşirmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuru şaşırtan, çarpıcı ürünler ortaya koymak
B) Artık unutulmuş olan özellikleri canlandırmak
C) Daha önce denenmemiş anlatım biçimleri oluşturmak
D) Belirli bir kesimin beğenisine seslenmek
E) Yerleşik sözcükleri kullanmaktan kaçınmak

4. Okuduğumuz romanlar, öyküler yazınsallığın toprağında üretilmiş uydurmacalardır bir bakıma. Ne var ki okuma eyleminin doğasından gelen bir yönlendirmeye unutuluyor bunu. Okurken, içinde bulunduğumuz ortamdan kopuyor, yazınsal ürünlerin bize sunduğu dünyayı gerçek yaşamın üstüne çıkarıyoruz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yansıtılan çirkinlikleri görmekten kaçınma
B) Asıl gerçeğin okuduklarımız olduğuna inanma
C) Anlatılanları düş gücüyle sınırlandırma
D) Yaşamı değişik boyutlarıyla algılama
E) Olayları, olguları kişisel ölçütlerle değerlendirme

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı düşünce değişik sözlerle yinelenmiştir?

- A) Seçilen konular ve bunların işleniş biçimi, yazınsal türlere göre değişir.
B) Bu şiirlerin bir bölümü yazıldığı günlerin sınırını aşamamış, yaşarlığını koruyamamıştır.
C) Şimdi de yaratma sürecinin bir başka yönü, konunun algılanış biçimi tartışmalıdır.
D) Konuşma sırasında, sözcük seçimiyle, ses tonuyla anlam değişiklikleri oluşturulabilir.
E) Romanda, kişinin doğup büyüdüğü toprakları unutmaması, oralardan kopuş nedenleri uzun uzun anlatılmaktadır.

6. Düş gücümü kamçılayan, besleyip geliştiren romanları severim. Yazar bana özgürlük tanımalı, beni kapana sıkıştırmamalı. Derinlere yaptığım yolculuk kılavuzsuz olmalı ki, sürprizlerin hem tedirginliğini hem hoşluğunu bir arada yaşayabileyim.

Bu parçadaki altı çizili sözlerde romanla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatımı, okurun dikkatini dağıtacak gereksiz ayrıntılara boğmamak gerekir.
B) Değişik anlatım biçimleri kullanmak romanın okunurluğunu artırır.
C) Olayların sırasının bozulmadan verilmesi, anlatımı monotonlaştırır.
D) Heyecan ve beklenti okuma hızını etkileyen nedenlerdir.
E) Olayların nasıl gelişeceğini kestirmek, okuma merakını dondurur, hazzını sınırlar.

7. Bu sanatçımız için bir dili bilmek, o dilin edebiyatını bilmek demektir. O edebiyatın gizli kalmış köşelerinde yatan şiirleri, öyküleri bilmek demektir. Gerek Türkçe gerekse Fransızca yazdığı yazılarda, zaman zaman öyle alıntılar yapar ki şaşırır kalırsınız. Halk şiirimizden, özellikle tekke şiirimizden; ama aynı zamanda bir Yunan, bir Bizans, bir İran şiirinden... Resim, heykel, yazın gibi hangi sanat dalından bir ürün ortaya koyarsa koysun, bunu, oksijeni bol bir ortamda oluşturmuş bir sanatçımızdır o.

Bu parçadaki altı çizili söz, anlatılan sanatçının hangi özelliğini belirtmek için kullanılmıştır?

- A) Edebiyatın, bütün sanatların temeli olduğunu düşünme
- B) Yapıtlarını oluşturmada ayrıntılara önem verme
- C) Edebiyatımızla başka edebiyatlar arasındaki benzerlikleri yansıtmaya
- D) Herkesçe bilinmeyen sanat ürünlerini ortaya çıkarma
- E) Çok zengin bir sanatsal kaynaktan beslenme

8. Yazmaya yeni başlayanlara, bu alanda yeterli deneyim kazanmamış olanlara bir önerim var: Önce Türkçenin kurallarını tanıyın, inceliklerini öğrenin, daha sonra dil oyunlarına başlayın. Düz yolda yürümeye becerisini kazanmadan ip cambazlığına özenirseniz, vay halinize.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Söz oyunlarına bolca yer vermek, okurların anlatılanları anlamasını engeller.
- B) Yazar seçtiği konuyla örtüşen, kendine özgü, yepyeni bir biçim oluşturmalıdır.
- C) Herkesin kolayca anlayıp tadına varacağı bir anlatım biçimi yeğlenmelidir.
- D) Dili sanatlı kullanmadan önce doğru, güzel ve etkili kullanmayı öğrenmek gerekir.
- E) Anlatımda tekdüzeliğe düşmemeye çalışılmalıdır.

9. Bir yazar için hiç kimseye benzememek bir amaçtır fakat bunun, yazdıklarının hiçbir şeye benzememesi gibi bir sakıncası vardır.

Bu cümledeki altı çizili sözlerin yerine, aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilirse cümlenin anlamı değişmez?

- A) ilgi çekmek - yeterince anlaşılması
- B) kendini kanıtlamak - güvenilir olması
- C) özgün olmak - niteliksiz olması
- D) sözcüklerle savaşmak - değersiz görülmesi
- E) değişiklik yapmak - kimilerince beğenilmemesi

10. Bu son kitabında yazar, bilerek açmadığı ama aralık bıraktığı kapılardan geçmeyi okurlarına bırakıyor.

Bu cümledeki yazarın, kapıları bilerek açmayıp aralık bırakması sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her şeyi söylememe
- B) İçeriği zenginleştirme
- C) Uygun sözcükler seçememe
- D) Anlatımda tekdüzeliğe düşme
- E) Okura deneyimlerini kullanma

11. Bir şair düşünün, ölümünden sonraki yaşı, gerçek yaşının çok üzerinde. Bu durum yalnızca şairler için değil, öteki sanatçılar için de böyledir. Gerçek yaşları kaç olursa olsun, ölüm sonrası yaşlarındaki sayı büyüdükçe sanatçılar da büyür, ölümsüzleşir.

Bu parçadaki ölüm sonrası yaşlarındaki sayı büyüdükçe sanatçıların büyüüp ölümsüzleşmesi sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belirli kesimlerce beğenilme
- B) Adına törenler düzenlenme
- C) Taklit edilme
- D) Ödüllendirilme
- E) Kalıcı olma

12. Ozanın ilk şiir kitabını bunca yıl ertelemesinin nedeni, gizlenmeyi seven bir kişiliğinin olmasından çok, yazdıklarını kolay kolay beğenmeyen, kursuz arayan biri olmasıydı sanıyorum.

Kendisinden böyle söz edilen bir sanatçı aşağıdaki deyimlerden hangisiyle nitelendirilebilir?

- A) İğneyle kuyu kazan
- B) İşi başından aşkın olan
- C) İşine dört elle sarılan
- D) İşini sağlama bağlayan
- E) İnce eleyip sık dokuyan

13. Sokaktaki herkeste, her şeydi o: kediler, köpekler, topal martılar, âşıklar dahil herkes. Biricikliğini herkesleştirerek kurmuştu öykülerini. Kendini, anlattıklarıyla özdeşleştirdi. O çakır gözler, kimsenin görüp algılayamadığı gerçekleri gördü, başkalarının yazamadığı şeyleri yazdı.

Bu parçadaki altı çizili sözle, yazarın hangi özelliği belirtilmek istenmiştir?

- A) Konularını etkileyici olaylardan çıkarma
- B) Edebiyatta, öyküleriyle kalıcılık kazanma
- C) Dil ve anlatımıyla öteki öykücülerden ayrılma
- D) Seçtiği varlıkların dünyasını onların kalıbına girerek kendine özgü biçimde anlatma
- E) Öykülerinin kahramanlarını çevresindeki belirli varlıklarla sınırlı tutma

14. Her iyi öykü, kendinden sonrakilere aşmaları gereken bir çita bırakır. Bu nedenle bir yazar, kendinden önce yapılan yolculukları hesaba katmadan yola çıkma yanlısına düşmemelidir. Böyle yaparsa hedefine asla ulaşamaz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşadığı dönemin havasını yapıtlarında yansıtmama
- B) Geleceğe kalma düşüncesi taşımama
- C) Var olan yazınsal birikimden yararlanmama
- D) Yazarken, okurların beğenisini ölçü almama
- E) Değişik nitelikli konular işlememe

15. O yönetmenle çalışmak son derece zevkliydi. O da oynamamaktan yana olan bir yönetmen. Bu yalın ve doğal tarz, benim oyunculuk anlayışıma çok uygun. Birlikte iyi çalışmalar yaptığımızı düşünüyorum.

Bu parçadaki altı çizili sözle, oyunculuk konusunda anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Canlandırılacak karakterlere çok iyi hazırlanmak
- B) Yönetmenin söylediklerinin dışına çıkmamak
- C) Zaman içinde deneyim kazanmak
- D) Başka sanatçıların oynama biçimine öykünmemek
- E) Rollerini, yapaylıktan kaçınarak, yaşıyormuş gibi canlandırmak

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere, araç içinde verilen sözün getirilmesi anlamca uygun olmaz?

- A) Yazarın çok yalın, basit, okuru yormayan ve okudukça dilin tadını duyuran bir --- var. (biçemi)
- B) Hangi konuyu işlerse işlesin öykülerinin dokusunda bir ---, daha doğrusu onu başkalarından ayıran özgün yanlar vardır. (denenmişlik)
- C) Yıllar önce yazılan "Yalnızlık" adlı şiir, bugüne değin değerini yitirmemiş, --- niteliği kazanmıştır. (klasik)
- D) Bu yapıtın dili çok akıcı, anlatımı sürükleyici, --- karmaşıktır. (olay örgüsü)
- E) Bir ara, yazdığı şiirlerde anlamı bir yana bırakmış, --- önem vermiş. (biçime)

17. Aşağıdaki tanımlardan hangisi araç içinde verilen kavramla uyuşmamaktadır?

- A) Şiirde dizeyi, düz yazıda cümleyi oluşturan sözcüklerin ses özelliklerine göre sıralanışından doğan uyum. (ahenk)
- B) Yazınsal yaratılarda yer alan öğelerin birbirine bağlanıp bütünleşerek oluşturdukları düzen. (biçim)
- C) Bir yapıtta anlatılmak istenen örneklerle yansıtmaya. (ayrıntı)
- D) Sanatçının bir olayı ya da konuyu belli bir yönden ele alıp değerlendirmesi. (bakış açısı)
- E) Yazınsal yaratılarda yansıtılmak istenen daha canlı, etkili, görünür kılmak amacıyla zihinde canlandırılmaya çalışılan görüntü. (imge)

18. Dost canlısı, sevgi dolu, nitelikli bir insandı. Dünyaya hep yüreğinin penceresinden baktı. Yardıma ihtiyaç duyduğu en güç günlerinde, en çok güvendiği kişileri yanında görmediğinde bile onları sevmekten, bağışlamaktan kaçınmadı. Kırgınlıkların nedenini kendinde aramayı yeğledi.

Bu parçada geçen "dünyaya hep yüreğinin penceresinden bakma" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olayları, durumları duygularına göre değerlendirme
- B) Çevresindekileri üzmetten kaçınma
- C) Yaşananları değişik yönleriyle düşünme
- D) Yakınlarının mutluluğunu isteme
- E) Kendi düşüncelerinin doğruluğuna inanma

19. Bilimsel bir yazı, dile getirdiği düşünce ne olursa olsun her türlü duyguyla, duygusallıkla ilgisini kesmiştir. Böylesi yazılarda bilim adamı, kendini mümkün olduğu kadar paranteze almalıdır. Bu yazılar, "Nesneler kendisi konuşuyor." diyenleri haklı çıkarmalıdır.

Bu parçada geçen "kendini paranteze almak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlama çabası içinde olmak
- B) Konu dışına çıkmamak
- C) Farklı görüşlere saygı duymak
- D) Kişisel değerlendirmelerini yansıtmamak
- E) Özgün bir bakış açısına sahip olmak

20. Sanatta ve edebiyatta etkilenme doğaldır. Çünkü sanatçının en önemli özelliği, sürekli arayış içinde olması, kendini yeterli görmemesidir. Nitekim yazar André Gide, kendine yettiğini söyleyen sanatçıyı "zekâsına diyet yaptıran insan"a benzetir.

Bu parçada geçen "zekâsına diyet yaptırmak" sözüyle sanatçılara özgü hangi özellik belirtilmek istenmiştir?

- A) Düşünce ve duygu dünyasını besleyerek geliştirmeme
- B) Öz eleştiri yapma alışkanlığı olmama
- C) Görüşlerini başkalarıyla paylaşmak istememe
- D) Başkalarını taklitten kaçınma
- E) Yaratıları üzerinde gerektiği ölçüde çalışmama

21. Kırk yılı aşan yazarlık çabamda ne anlatmak istemişim? Bu, kurşun bir kütle gibi çökmüştü üstüme. Oysa yaşamım boyunca nice insanlar tanımışım; nice bağlılıklara, vefalara, öfkelere tanık olmuşum. İnsanların iyiliklerini, ihanetlerini görmüştüm. Kalıcı bir sevginin olamayacağını öğrenmişim. Aşk, kâğıt üzerinde güzeldi; mutlu sonlar, romanlara özgüydü.

Böyle diyen yazar altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Yazdıklarının anlaşılmasına üzülmediğini
- B) Soruyu yanıtlamada güçlük çektiğini
- C) Eskiden yazdıklarını artık beğenmediğini
- D) Yaşadıklarını anlatmaktan kaçındığını
- E) Duygu dünyasına sınırlar çizdiğini

22. Özellikleri yönünden hiçbir akım içinde yer almayan şairler var. Bunlar, kendi kuşağından olanların yazdıklarına da benzemeyen bir şiir yazıyorlar. Bir kuşak ya da gruba katılmadıkları için şiirlerinin bulutsu bir görünüşü var. Bunları yazarlar, kendilerine özgü bu şiirlerle şiirin bir mozaik olduğunu önümüzdeki birkaç yıl içinde gösterecekler.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özellikleri ve sınırları belirgin olmayan – çeşitlilik içeren
- B) Düş gücüne ağırlık veren – teknik açıdan kulsursuz
- C) Duyguları devindiren – sanat değeri taşıyan
- D) Belirli konular üzerinde yoğunlaşan – birçok ögesi olan
- E) Kendinden öncekileri yadsıyan – okur duyarlığına seslenen

23. Hayatta iki tür insan vardır: Birinci gruptakiler, ha ata eldivenle dokunanlar; ikinci gruptakiler, hayata eldivensiz dokunanlar. Hayata eldivenle dokunanların hiç yıpranmamak gibi bir ayrıcalıkları vardır. Eldivensiz dokunmaya görün acır, yanar canınız. Ama her şeyi daha derinliğine duyumsar, daha yoğun yaşarsınız. Sanatçının bunlardan birini seçme lüksü yoktur. O, hayata eldivensiz dokunanlardandır.

Bu parçada geçen "sanatçının hayata eldivensiz dokunması" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ümitlendirici ortamlar yaratma
- B) Yaşamdaki güçlükleri doğrudan anlatma
- C) Yaşanılanları bir değerlendirmeden geçirme
- D) Olayları düş gücüyle yeniden yaratma
- E) Yaşama yeni anlamlar yükleme

24. Turgut Uyar'ın "Şiir çıkmazda çünkü insan çıkmazda." sözüne katılmadığımı belirtmek isterim. Bu iki durum arasında karşılık ilişkisi var bence. Yani insan çıkmazdaysa şiir çıkmazda olamaz. Aksine, şiir çıkmazdan beslenir. Bu, zaman zaman varoluşsal, bireysel çıkmazlar olur; zaman zaman da savaşlar, felaketler gibi toplumsal çıkmazlar... Peki bu hep böyle olmak zorunda mıdır? Tabii ki değildir. Çıkmazlar olmadan da yazılabilir çok iyi şiirler.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen "Şiir çıkmazdan beslenir." sözüne anlamca en yakındır?

- A) Büyük ve eskimeyen şiirler, insanın dış dünyasıyla iç dünyasını kaynaştırarak anlatırlardır.
- B) Şiirin evrenselliği insanın duygu dünyasına odaklanmasına bağlıdır.
- C) Çözumsuz durumlar şiire kaynaklık eder.
- D) Yeni şiir türlerinin oluşturulmasında, yazarların payı vardır.
- E) İyi şiirler, şairlerinden zengin bir birikim ister.

25. Kim bilir kaç kere karar verip de başlayamadığım bir işi bu yıl da ertelemek zorunda kaldım. Türkçe Sözlük'ü alıp baştan sona okuma düşüncem yine hayal oldu. Oysa sözcüklerin kuytulara yatmış, öteki yüzleriyle karşılaşmak tadına doyumaz bir eğlence olacaktı benim için.

Bu parçadaki altı çizili sözle, sözcüklere yönelik olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlk anda akla gelmeyen anlamlarını öğrenmek
- B) Yapısal özelliklerini tanımak
- C) Yenilerini eskilerinden ayırabilmek
- D) Gündelik dilde kullanılanları araştırmak
- E) Yeni bir sözlük oluşturmak

26. Yahya Kemal'i ve Nazım Hikmeti ayrı tutarsak küçük mutluluklar Türk şiirine Garip döneminde bir uğrayıp geçmiştir, diyebiliriz. Biraz Ziya Osman, çok az Cahit Sıtkı... Onun dışında "Hüzün ki en çok yakışandır bize." anlayışı egemendir. Cemal Süreya'nın, Garipçilerin izine basarak yürüdüğü kimi şiirlerinde de bu anlayışın yansımalarını görürüz. Ne var ki onun şiirlerinde genel olarak ince bir hüzün söz konusudur.

Bu parçada geçen "izine basarak yürüme" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkesçe anlaşılmasına
- B) Yeni biçimler arama
- C) Kalıcı olmayı amaçlama
- D) Benzer duyguları işleme
- E) Karamsarlığı yeğleme

27. Bir sanatçımız şöyle diyor: "Dergiler, edebiyatın yeraltı haritasıdır." Nitekim bu dergilerde ilk ürünleri yayımlanan genç şairlerin çoğu, bir süre sonra çalışmalarını kitaplaştırarak şairliklerinin ilk kilometre taşlarını koyarlar.

Bu parçada geçen "edebiyatın yeraltı haritası olma" sözüyle, dergilerin hangi özelliği belirtilmek istenmiştir?

- A) Sanatçıları, farklı algılama kalıpları içinde düşündürme
- B) Gizli yeteneklerin gün ışığına çıkmasına olanak sağlama
- C) Yazarları, yeni yazınsal türlere yönlendirme
- D) Şiiri öteki türlerin önüne geçirme
- E) Sanatçıların birbirlerinden yararlanmasına ortam hazırlama

28. Çevremdeki her şeyi izlerim. Otobüste, yolda, vapurda, ilgimi çeken hiçbir durumu kaçırmam. Bunun gibi, dinlediğim bir şarkıdaki duygu, izlediğim bir filmdeki sahne, zihnimde imgeye dönüşebilir. Tüm bu deneyimler, birikimler, duygulanımlar sonucunda bakıyorsunuz ki sözcükler üzerinde düşünmeye, onlarla dans etmeye başlamışsınız. Hatta sözcükleri yaşıyorsunuz, dahası sözcüklerin iç evreninde bir yolculuğa çıkıyorsunuz. Sözcüğün melodisi, tınısı, kâğıda dökülürken çıkardığı ses, büyük bir lezzet sunuyor. Sizin kattığınız duyguyla bambaşka bir zenginlik kazanıyor.

Bu parçada konuşan kişi altı çizili sözlerle, sözcüklere yönelik olarak neyi yaptığını belirtmiştir?

- A) Onların anlam katmanlarında dolaştığını
- B) Anlatımını yalnızca dilin çevrimindekilerle sınırlandırdığını
- C) Ses özelliklerine, anlamdan daha çok önem verdiğini
- D) Kullanıma yenilerini kattığını
- E) Duygusal boyutlu olanları sıkça kullandığını

29. Bir yazara göre çocuk beyinleri aynı tomadan çıkmış küçük kaplara benzer, bunların ancak algılarla doldurulması gerekir. İşte bu yüzden onlara masal anlatılmayacaktır. Hatta çiçek desenli halılar ya da kuşlu kelebekli tabaklarla fincanlar görmeleri de engellenecektir. Çünkü onlara göre çiçekler halılarda yetişmez; kuşlarla kelebekler, tabaklara ve fincanlara yapışıp kalmaz. Çocukların her şeyi dört işlem yoluyla değerlendirebilmeleri, yaşamları boyunca salt akıllarının buyruğuna uyarak davranmaları sağlanacaktır böylece. Birer insan değil de ileride yararlı olmaları beklenen robotlar sayılan çocuklara ancak gözle görülen, akılla kavranan olgular öğretilenecektir. Yazar, bu yöneme göre yetiştirdiği çocukları bir tahta perdenin deliğinden sirk gösterilerini izlerken yakalayınca neredeyse fenalık geçirmiştir. Çünkü bu, akılla ve çarpım tablosuyla hiçbir ilişkisi olmayan, şiiir okumak kadar ayıp bir eğlencedir.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişisel farklılığı yok sayma
- B) Gerçekler dünyasıyla sınırlı kalma
- C) Duyguları önemsemeyip dışlama
- D) Başkalarının isteklerine göre yaşama
- E) Her şeyi olumsuz yönleriyle değerlendirme

1-E 2-A 3-C 4-B 5-B 6-E 7-E 8-D 9-C 10-A 11-E 12-E 13-D 14-C 15-E 16-B
17-C 18-A 19-D 20-A 21-B 22-A 23-B 24-C 25-A 26-D 27-B 28-A 29-E